

publicului în peripețiile eroilor și prin lărgirea spațiului de joc (personajele apar pe scenă din sală, din loje, din foaier etc.), povestea din codrul Ardenilor dobândește prospețime și savoare histrionică, trebuie spus, însă, că supralicitarea acestor soluții (vezi finalul primei părți, cu urcarea unor spectatori pe scenă) riscă să transforme jocul într-o joacă, în dauna configurării lăuntrice a caracterelor și a relațiilor dintre ele, cărora le lipsește

adeseori adâncimea trăirilor, profunzimea. Apoi, din dorința de a închide cercul discursului scenic în ambianța pitorească a unei cârciumi (unde actorii, părăsind identitatea personajelor, își etalează apetitul pentru libertate), regizorul ne oferă un epilog pe muzică modernă, parcă lipit la finalul cu adevărat edificator, când uriașele perdele verzi-cenușii închipuind codrul Ardenilor se înalță ceremonios, descoperind privirilor albul

nupțial ce înnobilează siluetele împietrite la orizont ale eroilor, eliberați de apăsarea unei lumi strâmbă și fericiți de a-și fi împlinit visul de libertate și iubire. Dar ezitățile, inconsecvențele ori micile impurități nu scad prea mult meritul acestei întâlniri cu Shakespeare, în miez de stagiune, pe o scenă care a făcut din interesul pentru teatrul clasic o îndatorire de căpătâi.

Ion Parhon

În bună parte inspirată din propriile teorii cu privire la „teatrul floral-spațial” și la acele „spații de joc-insulă, aparent rupte unul de altul, însă legate organic între ele”, sau populată de imagini și trăiri ce își găesc un contur mai precis în poeziile sale, dramaturgia lui George Astaloș îi pune reale probleme aceluia care încearcă să-i dea viață, restituindu-i ambiguitatea conflictuală, într-o expresie coerentă, convingătoare. Ultima încercare (temerară) de acest fel îi aparține regizorului Vasile Nedelcu, deprins, se pare, cu textele dificile, mai interesante ca lectură decât prin virtualitățile scenice. Într-un decor simplu, dar expresiv, ce sugerează podul și ceainăria, principalele spații în care se desfășoară bizarele întâmplări și frânturi de dialog ale piesei, personajele trăiesc intens clipe de euforie, teamă, revoltă și stupefacție, sau „conversează” într-o manieră nu mai puțin bizară, desprinsă parcă din teatrul absurdului. În această ambianță, dominată de exotismul costumelor și de sintagme muzicale balcanico-orientale, are loc confruntarea militaro-etnică dintre cei doi soldați – cândva prieteni de joacă și de visuri –, care se va prelungi prin căințe și întrebări fără răspuns, chiar și după moarte. Contrapunctul dintre acest conflict și sporovăiala ciudatelor personaje din „ceainărie” este îmbogățit prin fulguranta poveste de iubire dintre foarte tinerii Adacvis și Edeea (cuplu edenic), care se înfiripă, contrastant, în imediata vecinătate a ororilor frontului și a disperării „mamelor violate”. Reușind să fluidizeze discursul

O trădare prielnică

CEAINĂRIA DE ARGINT de George Astaloș ● TEATRUL „ANTON PANN” din RĂMNICU VĂLCEA ● Data reprezentației: 21 ianuarie 2001 ● Regia și ilustrația muzicală: Vasile Nedelcu ● Scenografia: Ileana Mihăescu ● Mișcarea scenică: Mălina Andrei ● Distribuția: Corneliu Jipa (Soldatul mort), Radu Constantin (Soldatul viu), Cristian Alexandrescu (Jonglerul), Lidia Stratulat (Ghicitoarea), Doru Zamfirescu (Jocheul), Gabi Tudorin (Arlechino), Claudia Cacoveanu, Alexandra Ioachim, Iulia Antonie Alexandrescu (Mame), Adrian Traian Roman (Adacvis), Ricarda Borocan (Edeea); în alte roluri: Vasile Marinoiu, Vasile Tetea, Diana Iulia Roman, George Andrei, Răzvan Despina.

ul dramaturgic și să-i confere actualitate prin referiri la intoleranța etnică și religioasă, regizorul a găsit totodată și măsura potrivită în ce privește lucrul cu actorii. Celor mai mulți el le deschide calea spre un joc viu, colorat cu variate inflexiuni vocale, cu simbolistică gestuală și plasticitate corporală. Chiar dacă în evoluția unor

interpreți, mai ales în cazul celor foarte tineri, se simt și unele stângăcii, reprezentația rezistă prin țesătura ei poetică și prin limpezimea semnificațiilor, demonstrând că distanțarea regizorului față de text a însemnat, de această dată, o „trădare” prielnică ambelor părți.

Ion Parhon

Absurdul românesc

Dacă ultimii unsprezece ani nu au făcut prea mult pentru dramaturgia națională contemporană (ce-i drept nu-i păcat: și reciproca e valabilă...), ei au adus, cel puțin, certitudinea că, atunci când un

EXISTĂ NERVI de Marin Sorescu ● TEATRUL „BULANDRA” ● Data reprezentației: 20 ianuarie 2001 ● Regia: Șerban Puiu ● Scenografia: Andu Dumitrescu ● Distribuția: Ion Besoiu (Profesorul), Vlad Zamfirescu (Locatarul), Gheorghe Ifrim (Prietenul), Alina Berzunțeanu (Femeia necesară), Andreea Bibiri (Femeia în plus).

★★★

regizor – și mai ales un regizor tânăr – pune în scenă o piesă românească, el chiar a dorit să pună în scenă acea piesă, iar nu a cedat rugămintilor sau amenințărilor conducerii teatrului; este, în lipsă de altceva, și acesta un câștig.

La o astfel de concluzie îndeamnă spectacolul recent absolventului (1998) regizor Șerban Puiu cu *Există nervi*, piesă soresciană destul de rar jucată, pentru că e socotită mai puțin importantă. E adevărat, în comparație cu densitatea materiei lirico-filozofice din *Paracliserul*, *Iona* sau *Matca*, ori cu amploarea viziunii istorico-ironice din *Răceala* sau *A treia țeapă*, narațiunea sumară despre omul ce-și vede locuința invadată, din senin, de felurite făpturi convinse că se află într-un compartiment de tren poate părea ne semnificativă, chiar derizorie. În adâncurile textului, sub farmecul replicilor de un umor adesea păstos, à la Băieșu, se ascunde însă o disperare acută, aproape dureroasă, care „umanizează” problematica piesei (altminteri, destul de seacă) și o face sensibilă pentru receptor.

Este ceea ce izbuțește, înainte de orice, montarea lui Șerban Puiu: să dea carne și sânge paradoxurilor absurd-umoristice debitate – dacă nu cumva „intrupate” de eroii lui Sorescu. Regizorul înscenează în registru realist această istorie complet nerealistă, potențând prin contrast efectele replicii. Tot realist joacă și actorii; fiecare dă personajului său viață și consistență, scoțându-l din zona abstracțiunilor – fertilă, poate, conceptual, dar rareori „digerabilă” în fotoliul de spectator. Vlad Zamfirescu și Ion Besoiu își împart prim-planul atenției, cu neașteptată autoritate, cel dintâi, cu neașteptată mobilitate, cel de-al doilea. Îi secondează armonios Alina Berzunțeanu, Gheorghe Ifrim și – într-o apariție perfect construită, deși extrem de scurtă – Andreea Bibiri. Sarcina de a sugera planul (să-i zicem) metafizic al intrigii este asumată și fericit dusă la capăt de scenografie: decorul lui Andu Dumitrescu (care a semnat până acum Marius Alexandru Dumitrescu) are ca element capital o ușă foarte ingenios construită, ce se deschide spre două lumi diferite, una interioară și una exterioară.

Vlad Zamfirescu și Ion Besoiu

Dincolo de buna-dispoziție produsă de inteligența scriiturii soresciene, sentimentul pe care îl trezește spectacolul – făcând, parcă, ecou disperării subliminale a textului – este că, în spațiul cultural românesc, absurdul e mai mult decât un curent sau o modalitate de expresie: o stare de spirit și, adeseori, o stare de fapt, multiformă și tenace.

Alice Georgescu

Trezirea din somn

★ ★ ★

CASA DE PE GRANIȚĂ, după Slawomir Mrożek ● TEATRUL „ANDREI MUREȘANU” din SFÂNTU GHEORGHE și CENTRUL DE CULTURĂ ARCUȘ ● Data reprezentăției: 26 ianuarie 2001 ● Adaptarea și regia: Szabó K. István ● Scenografia: Damokos Csaba ● În distribuție: Nelu Roman, Ina Andriucă, Adrian Ancuța, Valentin Cazacu, Ileana Surdu, Tudor Smoleanu, Radu Claudiu Sandu, Mirela Bucur Pal, Camelia Paraschiv, Duța Guruianu, Sergiu Aliuș, Tiberiu Tudoran.

Ina Andriucă, Adrian Ancuța și Nelu Roman

foto: Octavian Tibăr

Unii spun despre Slawomir Mrożek că este un autor datat. Dar asta nu-i împiedică pe regizorii români (mai ales pe cei tineri) să se ocupe de dramaturgia sa. Iar atunci când ei au un gând coerent, încercând să-i dezghioace pie-sele până la înțelesul ultim, montările lor se bucură de un deosebit succes. Szabó K. István, absolvent de anul trecut al secției Regie de teatru (UAT din Târgu-Mureș), s-a încumetat să pună în scenă *Casa de pe graniță*. Spun încumetat, pentru că, de la părăsirea de către Radu Macrinici a scaunului directorial și până la ocuparea acestuia de către Doru Mares, Teatrul „Andrei Mureșanu” pare să fi avut parte de o lungă hibernare. Or, somnul adânc al unei trupe duce la lene și deprofesionalizare. În asemenea context, premiera de la Sfântu Gheorghe a constituit pentru mine o plăcută surpriză. Scoși din amotire, actorii s-au străduit – unii dintre ei chiar reușind – să interpreteze cu grijă situațiile iscate de împrejurarea absurdă că granița